

Column

‘Het begint zo langzamerhand echt onbegrijpelijk te worden hoe die Russen de verzinsels van hun politiek leiderschap blijven te geloven’

Vastzitten in je eigen verzinsels. Dat is wat je soms ziet, als iemand een fout gemaakt heeft en er met een leugen onderuit probeert te komen. Om dat vervolgens vol te houden heeft zo iemand dan weer een nieuw verzinsel nodig. Totdat hij/zij zich vastdraait. Dat gedrag is ook waar te nemen in de manier waarop Rusland het verlies van de *Moskva* probeert recht te praten. Als het allemaal niet zo ernstig was, zou het lachwekkend zijn.

Wat was er gebeurd? Op 14 april is de kruiser *Moskva* gezonken. Oekraïne claimde de aanval en bronnen in de Verenigde Staten zeggen dat die bewering geloofwaardig is. Het is waarschijnlijk dat twee Oekraïense kruisvluchtwapens de *Moskva* hadden geraakt.

Het uitschakelen van een oorlogsbodem zit vol symboliek. Het laatste grote oorlogsschip dat zo aan zijn einde kwam is de Argentijnse kruiser *General Belgrano*, die in de Falklandoorlog in 1982 door een Britse onderzeeboot tot zinken werd gebracht. Maar het doet ook denken aan de Britse oorlogsfilm *Sink The Bismarck* die in dezelfde jaren als *The Longest Day* gedraaid werd. Dit soort vaartuigen zijn toch nauw verbonden aan nationale trots. Helemaal, als je het schip vernoemt naar de hoofdstad van je land.

Als zo iets je overkomt moet je wel een goed verhaal hebben. In Moskou deden ze hun best. Woordvoerders van de Russische Federatie maakten er in eerste instantie van dat er een explosie was geweest, waarna er brand uitbrak en munitie ontplofte. De bemanning was gedwongen het schip te verlaten, maar zou in zijn geheel in veiligheid zijn gebracht. Ook kwam het bericht van Russische voorlichters dat de brand was bedwongen. Daarna meldde Moskou dat het schip in een storm zou zijn gekapseisd terwijl het naar een haven werd gesleept. Over het lot van de bemanning zijn tot het moment van schrijven van deze column geen officiële verklaringen uitgegaan.

Het kon in de Russische berichtgeving aan Oekraïne natuurlijk niet gelegen hebben. Maar desondanks orkestreerde de Russische staatstelevisie woedende reacties en dreigementen richting Oekraïne. En zelfs nam Rusland wraak in de vorm van verhevigde raketaanvallen op Kyiv om ‘iets wat de Oekraïners kennelijk nooit gedaan konden hebben’. Ofwel het schip is gezonken door een ramp aan boord, ofwel het is door Oekraïense wapens verwoest. Allebei kan niet, zou je zeggen.

Even voor de duidelijkheid: mijn bronnen zijn *Washington Post*, *Associated Press*, *Radio Free Europe/Radio Liberty* en de gebruikelijke Nederlandse kranten. Allemaal media die hun best doen het nieuws op waarheidsgehalte te controleren.

Het begint zo langzamerhand echt onbegrijpelijk te worden hoe die Russen de verzinsels van hun politiek leiderschap blijven te geloven. Zou er niemand zijn die een barstje in het bouwwerk van verzinsels ontwaart? Zou er niet ergens een gewetensknaagje ervaren worden? Zijn ze daar allemaal blind en doof? Als straks de eerste oorlogsmisdadigers terecht staan in het Internationaal Strafhof in Den Haag, wat gaan al die Petersburgers, Moskovieten en Magnitogorskers zeggen? *‘Wir haben es nicht gewußt’*?

Prof. dr. Theo Brinkel is KVMO hoogleraar Militair-maatschappelijke studies aan de Universiteit Leiden.